FIKH PRVI STEPEN

001 Fikh za prvi stepen – uvod u islamski fikh i njegova poglavlja

U ovom predavanju govori se o ciljevima predmeta fikh za početnike, općoj slici islamskog prava, osnovnim fikhskim poglavljima te metodologiji izučavanja ovog stepena, bez ulaska u detaljne dokaze.

002 Fikh za prvi stepen – vrste voda, lična čistoća i osnove abdesta

U ovom predavanju obrađuju se vrste i propisi voda, čišćenje nakon obavljanja nužde, pravila lijepog ponašanja prilikom čišćenja, suneti vezani za ljudsku prirodu i urednost, te detaljni propisi abdesta: njegovi uslovi, obavezni dijelovi, suneti, način uzimanja i ono što ga kvari.

003 Fikh za prvi stepen – potiranje po obući, gusul, tejemum i propisi nečistoće

U ovom predavanju obrađuju se propisi potiranja po čizmama, čarapama, pokrivalima i zavojima, uslovi i vremensko trajanje potiranja, ono što kvari abdest i pravilo postupanja u sumnji. Također se govori o kupanju: njegovim uslovima, obaveznim dijelovima i situacijama kada je obavezno, zatim o tejemumu kao zamjeni za vodu, te o vrstama nečistoće, načinu njihovog uklanjanja i propisima hajza i nifasa.

004 Fikh za prvi stepen – namaz: ezan, uslovi i osnovni propisi

U ovom predavanju započinje se poglavlje o namazu, gdje se govori o ezanu i ikametu, njihovim propisima i uslovima, zatim o uslovima ispravnosti namaza, nastupanju i vrijednosti namaskog vremena, čistoći tijela, odjeće i mjesta, pokrivanju stidnih dijelova, okretanju prema kibli i nijetu, te se na kraju obrađuju osnovni stubovi namaza.

005 Fikh za prvi stepen – vadžibi, suneti i greške u namazu

U ovom predavanju obrađuju se vadžibi i suneti namaza, dozvoljene i pokuđene radnje tokom namaza, te radnje koje kvare namaz. Poseban naglasak stavljen je na greške u namazu, njihove vrste (višak, manjak i sumnja), propise sehvi-sedžde, kao i postupanje imama i klanjača u slučaju greške prilikom zajedničkog namaza.

006 Fikh za prvi stepen – vrste namaza, nafila i namaz u džematu

U ovom predavanju obrađuju se vrste namaza prema njihovom propisu, uključujući obavezne, zajedničke i dobrovoljne namaze. Posebno se govori o vitr-namazu, dnevnim i noćnim nafilama, teraviji, namazu prilikom prirodnih pojava, te namazu za kišu. Također se pojašnjavaju posebne sedžde, vremena u kojima je zabranjeno klanjati, kao i propisi namaza u džematu, uloga imama i način slijeđenja u zajedničkom namazu.

007 Fikh za prvi stepen – namaz u džematu, posebni namazi i propisi dženaze

U ovom predavanju detaljno se obrađuju propisi namaza u džematu, uslovi i pravila slijeđenja imama, raspored u safovima i opravdanja za izostanak iz džemata. Također se govori o namazu bolesnika i putnika, olakšicama putovanja, spajanju i kraćenju namaza, te namazu u strahu. U nastavku se obrađuju propisi džuma-namaza, bajram-namaza, a zatim i poglavlje o dženazi, uključujući obaveze prema umrloj osobi, dženaza-namaz, ukopavanje i propise vezane za kaburove.

008 Fikh za prvi stepen – zekat i sadekatul-fitr

U ovom predavanju obrađuje se propis zekata kao jednog od temelja islama, uslovi njegove obaveznosti, vrste imetka iz kojeg se izdvaja, nisab i količina zekata. Također se pojašnjavaju kategorije kojima se zekat daje i kojima se ne daje, vrijeme i mjesto izdvajanja, te posebna pitanja vezana za savremene oblike imetka. Na kraju se govori o sadekatul-fitru, njegovom propisu, mudrosti, količini, vremenu i mjestu davanja.

009 Fikh za prvi stepen – ramazanski post i njegovi propisi

U ovom predavanju govori se o ramazanskom postu kao jednom od stubova islama, njegovoj definiciji, propisu i mudrosti. Obrađuju se načini utvrđivanja početka ramazana, šartovi obaveznosti i ispravnosti posta, propisi vezani za putnike, bolesne i druge osobe s olakšicama, te kome je dozvoljeno mrsiti. Na kraju se detaljno pojašnjava nijet za post, njegovo vrijeme i način donošenja u ramazanu i van ramazana.

010 Fikh za prvi stepen – šta kvari i ne kvari post, napaštanje i posebni propisi

U ovom predavanju detaljno se obrađuju stvari koje kvare post i uslovi pod kojima one kvare post, razlika između namjernog i nenamjernog kvarenja, te propisi spolnog odnosa u toku ramazanskog posta i kefaret. Također se pojašnjava šta ne kvari post, šta je postaču dozvoljeno, pokuđeno i zabranjeno, suneti posta, propisi napaštanja, vrste posta prema propisu, pravila spajanja nijeta i prekidanja posta. Na kraju se govori o Noći kadra i itikafu, njihovoj vrijednosti i osnovnim propisima.

011 Fikh za prvi stepen – hadž i umra: osnovni propisi i ihrami

U ovom predavanju obrađuju se definicija i propis hadža i umre, njihova obaveznost i šartovi, uključujući mogućnost, zdravlje i mahrema za ženu. Govori se o mikatima, njihovim vrstama i pravilima za one koji dolaze iz različitih pravaca, te o ihramu kao nijetu ulaska u obrede, njegovim vrstama i propisanim radnjama. Također se detaljno pojašnjavaju ihramske zabrane, šta one kvare, vrste iskupa i fidje, propisi za počinioce zabrana, te zabrane vezane za mekanski i medinski harem.

012 Fikh za prvi stepen – obredi hadža i umre: redoslijed i praktični propisi

U ovom predavanju pojašnjavaju se vrste hadžskih obreda i njihov tačan redoslijed, uključujući temettu, kiran i ifrad, te sadržaj obreda umre i hadža po danima zulhidžeta. Govori se o ulasku u Mekku, propisima tavafa, sa'ja, brijanja i šišanja, kao i o detaljnom opisu hadžskih dana: boravku na Mini, Arefatu i Muzdelifi, bacanju kamenčića, izlasku iz ihrama i danima Tešrika. Na kraju se obrađuju oprosni tavaf te ruknovi i vadžibi hadža.

013 Fikh za prvi stepen – sprečavanje u obredima, kurban, akika i propisi borbe

U ovom predavanju govori se o propisima za onoga ko bude spriječen da završi obrede hadža ili umre, razlikujući stanje onoga ko je uvjetovao pri ulasku u obrede i onoga ko nije. Zatim se obrađuju propisi kurbana: vrste, šartovi ispravnosti, dob i mahane, kao i propisi akike, njena svrha, vrijeme i broj. U drugom dijelu predavanja obrađuje se poglavlje o borbi: njena definicija i propis, šartovi učesnika, obaveze komande i vojske, postupanje sa ratnim plijenom i zarobljenicima, te vrste sporazuma i ugovora sa nemuslimanima.

014 Fikh za prvi stepen – imovinsko-pravni odnosi i osnove kupoprodaje

U ovom predavanju započinje se poglavlje o imovinsko-pravnim odnosima, gdje se daje opći pregled oblasti razmjene imetka, garancija, zastupništva, poslovnih udruživanja, skrbništva, poklanjanja i nasljedstva. Poseban fokus stavljen je na kupoprodaju: njenu definiciju i propis, sastavne dijelove ugovora, opće i posebne uslove ispravnosti, pravila uvjetovanja u kupoprodaji, te pravo izbora u kupoprodajnim ugovorima i njegove vrste.

015 Fikh za prvi stepen – preuzimanje robe, raskid ugovora, kamata i posebne vrste kupoprodaje

U ovom predavanju obrađuju se propisi preuzimanja predmeta kupoprodaje i troškovi vezani za isporuku, kao i pravila zabrane prodaje prije preuzimanja. Zatim se govori o raskidu kupoprodajnog ugovora uz obostrano zadovoljstvo. Poseban dio posvećen je kamati: njenoj podjeli, zabranjenim oblicima i načinima kako je izbjeći u razmjeni. Na kraju se pojašnjavaju kupoprodaja nekretnina i plodova, kupoprodaja sa odgođenom isporukom robe, te kredit, njegova svrha i osnovni propisi.

016 Fikh za prvi stepen – dug, jemstva, nagodba i propisi susjedstva

U ovom predavanju obrađuju se poglavlja vezana za dug, uključujući zalog kao sredstvo osiguranja duga, jemstvo duga i jemstvo dovođenja dužnika, te prenos duga na drugu osobu i uslovi njegove ispravnosti. Također se govori o nagodbi kao načinu rješavanja sporova bez parničenja, njenim vrstama i šartovima, te o zabrani raspolaganja imovinom u određenim situacijama. Na kraju se pojašnjavaju propisi susjedstva, obaveze komšija jednih prema drugima i pravila korištenja zajedničkog imetka.

017 Fikh za prvi stepen – zabrana raspolaganja imovinom, zastupništvo i poslovna udruživanja

U ovom predavanju obrađuje se zabrana ili blokiranje raspolaganja imovinom, razlozi njenog uvođenja i šerijatska utemeljenost, te razlika između zabrane radi vlastitog dobra i zabrane radi tuđih prava. Zatim se govori o ugovorima o prenosu ovlaštenja, posebno o zastupništvu u poslovanju, njegovim uslovima, vrstama i odgovornosti zastupnika. U završnom dijelu predavanja pojašnjavaju se oblici poslovnog udruživanja, njihove vrste, opći propisi, te ugovori o musaki i muzaarei sa pripadajućim pravima i obavezama strana.

018 Fikh za prvi stepen – iznajmljivanje, natjecanja, posudba i bespravno prisvajanje imovine

U ovom predavanju obrađuju se propisi iznajmljivanja stvari i rada, uslovi ispravnosti ugovora, prava i obaveze ugovornih strana te razlozi prestanka ugovora. Zatim se govori o dozvoljenim i zabranjenim oblicima natjecanja, uključujući uslove za nagradu. U nastavku se pojašnjava posudba, njeni opći propisi i odgovornost korisnika, a na kraju se obrađuje bespravno prisvajanje tuđe imovine, njegove zabrane, obaveze povrata i odgovornost za štetu.

019 Fikh za prvi stepen – prvokupnja, čuvanje imovine, ničija zemlja i pronađene stvari

U ovom predavanju obrađuje se pravo prvokupnje, njegova svrha i uslovi ostvarivanja. Zatim se govori o ostavljanju stvari na čuvanje, obavezama čuvara i odgovornosti za štetu. Poseban dio posvećen je kultivisanju ničije zemlje, njenim uslovima i načinu sticanja vlasništva, kao i pitanju općih dobara. U nastavku se pojašnjava ugovor o nagradi za djelo, razlika između nagrade i najma, te propisi pronađene stvari i izgubljene imovine. Na kraju se obrađuju pravila postupanja sa pronađenim djetetom i obaveze zajednice prema njemu.

020 Fikh za prvi stepen – vakuf, pokloni i oporuka

U ovom predavanju obrađuje se poglavlje o vakufu kao trajnom davanju imetka, njegovi propisi, uslovi ispravnosti, sastavni dijelovi i upravljanje vakufom. Zatim se govori o poklanjanju, njegovoj šerijatskoj osnovi, uslovima, preuzimanju poklona i pravilima pravednosti pri poklanjanju djeci, kao i o poklanjanju u stanju teške bolesti. U završnom dijelu predavanja pojašnjava se oporuka, njena svrha, vrste prema propisu, uslovi ispravnosti, razlozi poništavanja i uloga izvršioca oporuke.

021 Fikh za prvi stepen – nasljedno pravo i osnove raspodjele imetka

U ovom predavanju obrađuje se nasljedno pravo, njegovi ciljevi i osnovna pravila raspodjele imetka umrlog. Govori se o obavezama vezanim za imetak prije nasljeđivanja, ruknovima i uslovima nasljeđivanja, razlozima i preprekama nasljeđivanja, te vrstama nasljednika prema srodstvu i spolu. Također se pojašnjavaju vrste nasljeđivanja sa određenim i neodređenim udjelima, redoslijed nasljednika po prednosti, kao i zaklanjanje nasljednika potpuno ili djelimično u određenim situacijama.

022 Fikh za prvi stepen – osnove bračnog prava, prosidba i bračni ugovor

U ovom predavanju započinje se poglavlje o bračnom pravu, gdje se pojašnjava definicija braka, njegova šerijatska utemeljenost i propisi u različitim stanjima, kao i dozvoljenost višeženstva. Zatim se obrađuje prosidba, njen propis, preporuke pri izboru supruge, zabranjeni oblici prosidbe, pravila gledanja u buduću suprugu i raskid zaruka. U nastavku se govori o bračnom ugovoru, njegovim ruknovima i uslovima ispravnosti, ulozi velija i svjedoka, obznani braka, te osobama sa kojima je brak trajno ili privremeno zabranjen.

023 Fikh za prvi stepen – uvjetovanje u braku, mahane supružnika i mehr

U ovom predavanju govori se o uvjetima koje supružnici mogu postaviti prije sklapanja braka, njihovim vrstama i propisima, te o razlikovanju ispravnih i neispravnih uvjeta. Zatim se obrađuju mahane supružnika koje dozvoljavaju raskid bračnog ugovora, njihovi uslovi i vrste, kao i sam raskid braka mimo talaka. U nastavku se pojašnjava brak nevjernika i njegovi propisi u različitim situacijama. Na kraju se detaljno govori o mehru: njegovoj definiciji, propisu, visini, vrstama, isplati, te propisima mehra prilikom rastave ili smrti supružnika.

024 Fikh za prvi stepen – svadbena gozba, bračne obaveze supružnika i loše postupanje u braku

U ovom predavanju govori se o svadbenoj gozbi, njenom propisu, mudrosti, vremenu održavanja, trošku shodno mogućnostima supruga, obavezi odaziva na poziv i pravilima prisustva svatovima i slavljima. Zatim se obrađuju bračne obaveze supružnika, zajedničke i pojedinačne dužnosti muža i žene, kao i propisi spolnog odnosa. U završnom dijelu pojašnjava se loše postupanje u braku, njegovo značenje, uzroci i načini liječenja bračnih nesuglasica, te preporučene mjere u slučaju narušavanja bračnih odnosa.

025 Fikh za prvi stepen – razvod braka

U ovom predavanju obrađuje se sporazumna rastava braka, njena definicija, propis, uslovi ispravnosti, načini provođenja sa ili bez sudije, visina nadoknade i razlike u odnosu na razvod braka od strane muža (talak). Zatim se detaljno govori o talaku, njegovoj definiciji, propisu u različitim stanjima, načinima izricanja, uslovima ispravnosti i izvršnosti. Posebna pažnja posvećena je broju razvoda, propisima prvog, drugog i trećeg razvoda, periodu čekanja, vraćanju supruge, dozvoljenom i zabranjenom razvodu, kao i pitanju kada žena ima, a kada gubi status supruge.

026 Fikh za prvi stepen – priček, žalost udovice i posebni bračni propisi

U ovom predavanju obrađuje se priček žene nakon smrti muža, razvoda ili drugog prekida braka, njegova definicija, propis, uslovi, vrste i trajanje u različitim situacijama. Zatim se govori o žalosti žene za umrlim mužem, njenom propisu, trajanju i zabranama u tom periodu. U nastavku se pojašnjava zakletva muža da neće imati bračni odnos sa suprugom, njeni propisi i postupanje u različitim slučajevima. Na kraju se obrađuje zihar, njegovo značenje, zabrana, načini nastupanja i obavezni iskup.

027 Fikh za prvi stepen – posebni bračni propisi, izdržavanje i skrbništvo

U ovom predavanju obrađuje se prizivanje prokletstva između supružnika, njegova definicija, propis, uslovi, način sprovođenja i pravne posljedice. Zatim se govori o dojenju i zadojavanju, njihovim propisima, uslovima i posljedicama po bračne zabrane i mahremstvo. U nastavku se detaljno pojašnjava izdržavanje, njegova obaveznost, uzroci, vrste i pravila izdržavanja supruge i rodbine. Na kraju se obrađuje skrbništvo nad djecom, njegovo značenje, propis, redoslijed prava, uslovi za ostvarivanje i razlozi gubljenja tog prava.

028 Fikh za prvi stepen – krivično pravo: napad na život i tijelo

U ovom predavanju započinje se poglavlje o krivičnom pravu, gdje se govori o napadu na život i tijelo, njegovoj definiciji, zabrani i vrstama ubistva: namjernom, sličnom namjernom i ubistvu iz greške. Zatim se obrađuju propisi vezani za svaku vrstu ubistva, uključujući odmazdu, krvarinu i iskup. U nastavku se pojašnjava odmazda, njeno značenje, uslovi potvrde i izvršenja, kao i saučesništvo u ubistvu i odgovornost učesnika. Na kraju se obrađuje odmazda za napade na tijelo, vrste tjelesnih povreda, dodatni uslovi odmazde, vrste rana i odgovornost za posljedice povreda.

029 Fikh za prvi stepen – krvarina i nadoknada za tjelesne povrede

U ovom predavanju obrađuje se krvarina kao šerijatski propisana materijalna nadoknada za nepravdno lišavanje života ili oštećenje tijela, njen propis i osnove za izračunavanje. Govori se o iznosima krvarine za život prema spolu i vjeri, kao i o osobinama krvarine u zavisnosti od vrste ubistva. Zatim se detaljno pojašnjava krvarina za dijelove tijela, njihove funkcije i osjetila, krvarina rana i lomova, razlike u krvarini muškarca i žene, te na kraju hukuma, njeno značenje, propis i način računanja.

030 Fikh za prvi stepen – iskup za ubistvo, zaklinjanje u sporu i tjelesne kazne

U ovom predavanju obrađuje se iskup za ubistvo iz greške i slično namjernog ubistva, njegovo značenje, šerijatska utemeljenost i obavezni redoslijed iskupa. Zatim se govori o zaklinjanju u posebnim sporovima oko ubistva, kada ne postoji jasan dokaz, uključujući njegovu svrhu, način provođenja i uslove primjene. U završnom dijelu predavanja pojašnjavaju se tjelesne kazne propisane za određene teške grijehe, njihova definicija, opći uslovi izvršenja i vrste grijeha za koje su propisane.